

วาระที่ 4.4

โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้ต้องขัง ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

(ประจำปี 2567)

รายงานเมื่อ
18 มีนาคม 2568

หน่วยงานร่วมโครงการ

1. มูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริฯ
2. กรมราชทัณฑ์
3. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้ต้องขัง

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เริ่มดำเนินโครงการจากเรือนจำ/ทัณฑสถานนำร่อง 4 แห่ง ในปี พ.ศ. 2546 ปัจจุบัน กรมราชทัณฑ์ ขยายผลการจัดการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์ให้แก่ผู้ต้องขัง ในเรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศ จำนวนรวมทั้งสิ้น **102 แห่ง** จากเรือนจำทั้งหมดทั่วประเทศ 142 แห่ง (คิดเป็น 71%)

1. การจัดการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาผู้ต้องขัง ตามความสนใจและศักยภาพ

มีหลักสูตร 3 ประเภท ประกอบด้วย

หลักสูตรวิชาชีพคอมพิวเตอร์ (หลักสูตรระยะสั้น-ระยะยาว)
และ หลักสูตรอาชีวศึกษา (ระดับ ปวช.-ปวส.)

ปี 2550 - 2567 มีผู้ต้องขังสำเร็จหลักสูตร **67,599** คน

- หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น สาขาคอมพิวเตอร์ 32,131 คน (นับซ้ำ)
- หลักสูตรอาชีวศึกษา 35,468 คน (นับซ้ำ)

ปี 2567 มีผู้ต้องขังสำเร็จหลักสูตร **5,071** คน (นับซ้ำ)

- หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น สาขาคอมพิวเตอร์ 1,883 คน
- หลักสูตรอาชีวศึกษา 3,188 คน

ผู้ต้องขังสนใจศึกษาหลักสูตรอาชีวศึกษามากกว่าเพราะต้องการวุฒิการศึกษา เพื่อสมัครงานหลังพ้นโทษ หรือเพื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต และ หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต

ปีการศึกษา 2548-2566 มีผู้ต้องขังจบปริญญาตรี รวม 90 คน (จากเรือนจำ 11 แห่ง)

- ปีการศึกษา 2567 มีผู้ต้องขังอยู่ระหว่างการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีจำนวน 5 คน

2. รายได้ที่เกิดจากการใช้ความรู้ด้านไอทีของผู้ต้องขัง

รายได้ปี 2545 - 2566 เป็นเงิน 164,328,331 บาท

- รายได้จากการรับจ้างฯ เป็นเงิน 140,912,804 บาท
- รายได้จาก e-commerce เป็นเงิน 23,415,526.50 บาท

รายได้ปี 2567 เป็นเงิน 21,717,379.50 บาท

- รายได้จากการรับจ้างฯ เป็นเงิน 13,408,792 บาท
- รายได้จาก e-commerce เป็นเงิน 8,308,587.50 บาท

Remarks: ปี 2567 รายได้จาก eCommerce เพิ่มขึ้นเห็นได้ชัด และมี 2 เรือนจำเริ่มมีรายได้ค่อนข้างสูงจากผู้ต้องขังทำงาน Telesales กับบริษัทไนซ์คอล จำกัด

3.1 การพัฒนาผู้ต้องขังให้มีทักษะในการถอดความเสี่ยง (ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง จ.ปทุมธานี)

ตั้งแต่ปี 2562 เนคเทค ร่วมกับ มูลนิธิฯ และทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิงจัดทำ “โครงการฝึกถอดความเสี่ยงพูด เพื่อพัฒนาทักษะด้านการถอดความเสี่ยงพูดแก่ผู้ต้องขัง” เพื่อเตรียมบุคลากรรองรับงานถอดความเสี่ยงรายการโทรทัศน์ที่จะต้องมีความบรรยายแทนเสียงแบบเปิด/ปิดได้ (ตามประกาศ กสทช. เรื่อง การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการ ให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ ณ 5 กุมภาพันธ์ 2559)

ผลดำเนินงานปี 2563 – 2566:

ปี พ.ศ.	จำนวนชั่วโมงที่ผู้ต้องขังรับจ้างงาน	รายได้ (บาท)
2563	360 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 500 บาท)	180,000
2564	720 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 500 บาท)	360,000
2565	ครั้งที่ 1 480 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 1,000 บาท)	480,000
	ครั้งที่ 2 880 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 1,000 บาท)	880,000
2566	ครั้งที่ 1 480 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 1,000 บาท)	480,000
	ครั้งที่ 2 240 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 1,000 บาท)	240,000
2567	ครั้งที่ 1 270 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 1,000 บาท)	270,000
	ครั้งที่ 2 90 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 1,000 บาท)	90,000
รวมรายได้		2,980,000

มีผู้ต้องขังจำนวน 1 คนที่อยู่ภายใต้โครงการฯ พันโทษและได้นำความรู้จากที่ได้เข้าร่วมโครงการไปสมัครงานในอาชีพ call center ของบริษัท AIS

ผลงานวิดีโอที่จัดทำขึ้นในปี 2567

ครั้งที่ 1 จัดทำคำบรรยายแทนเสียงสำหรับวิดีโอประกอบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ จำนวน 270 ชั่วโมงคำบรรยายเสียงเนื้อหาบทเรียนของ สสวท.ระดับมัธยมปลาย จำนวน 1,200 คลิป โดยมีรายวิชาดังนี้ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ ม.4 , วิทยาศาสตร์กายภาพม.5,วิทยาศาสตร์โลกและอวกาศ ม.6, คณิตศาสตร์พื้นฐาน ม.4 - ม.6, วิทยาการคำนวณ ม.4 - ม.6, การออกแบบและเทคโนโลยี ม.4- ม. 5, เคมี ม.4 - ม.6 ,ชีววิทยา ม.4 - ม.6 ,โลก ดาราศาสตร์ และอวกาศ ม.4 - ม.6 , คณิตศาสตร์เพิ่มเติม ม.4 - ม.6 (อยู่ระหว่างการทำคลิปภาษามือหากดำเนินการเรียบร้อยแล้วจะนำบทเรียนดังกล่าวเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ <https://dmr.a3.in.th/>)

ครั้งที่ 2 จัดทำคำบรรยายแทนเสียงประกอบวิดีโอบันทึกการสอนในห้องเรียน จำนวน 90 ชั่วโมงคำบรรยายเสียง โดยสวทช.ได้ส่งข้อความที่ได้จากการถอดความเสี่ยงแบบทันต่อเวลา ที่สวทช.ได้ให้บริการกับสถานศึกษาที่มีนักเรียนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ ม. ราชภัฏสกลนคร ม. ราชภัฏนครราชสีมา โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดอุดรธานี และ วิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี

แผนการดำเนินงานปี 2568 ขยายเวลาการดำเนินโครงการจัดทำคำบรรยายเสียงเพิ่มเติมอีก 6 เดือนเพื่อให้สิ้นสุดในเดือน พฤศจิกายน 2568 (โครงการเริ่ม 1 มิ.ย. 67 - 31 พ.ค. 68 ปัจจุบันอยู่ระหว่างขอขยายระยะเวลาโครงการอีก 6 เดือน)

สถิติการใช้งานสื่อดิจิทัล

ในปี 2567 มีผู้เข้าใช้งานสื่อดิจิทัลผ่าน <https://dmr.a3.in.th/> จำนวน 44,394 ครั้ง

- เดือน กุมภาพันธ์ 2568 สาขาวิชาที่มีผู้ใช้งานสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ 1,309 ครั้ง สาขาวิชาการคณิตศาสตร์ 1,241 ครั้ง และสาขาการออกแบบเทคโนโลยี 930 ครั้ง

และระดับชั้นที่มีผู้ใช้งานสูงสุด 3 ลำดับ ได้แก่ ป.4 1,733 ครั้ง ป.6 1,535 ครั้ง และป.5 1,181 ครั้ง

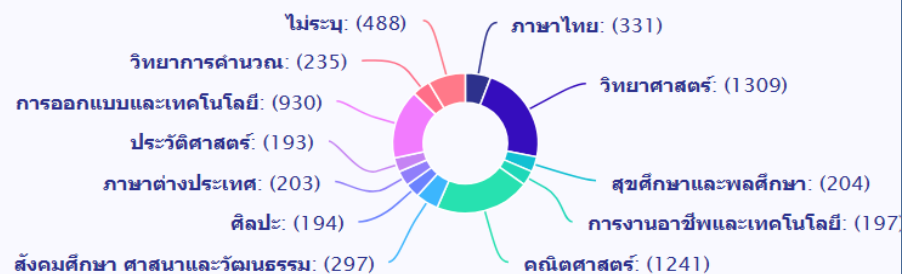
สถิติการใช้งานสื่อดิจิทัล

ปี 2567

ลำดับ	เดือน	จำนวน
1	มกราคม	2,091
2	กุมภาพันธ์	1,581
3	มีนาคม	2,370
4	เมษายน	994
5	พฤษภาคม	1,527
6	มิถุนายน	4,234
7	กรกฎาคม	4,215
8	สิงหาคม	5,229
9	กันยายน	4,433
10	ตุลาคม	9,858
11	พฤศจิกายน	3,601
12	ธันวาคม	4,261

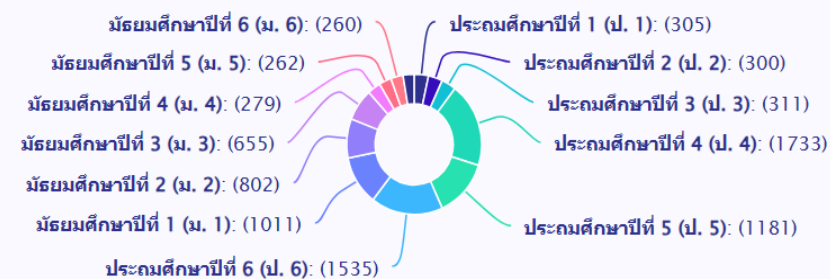
สถิติจำนวนผู้เข้าชมสื่อดิจิทัลจำแนกตามสาขาวิชา

เดือน กุมภาพันธ์ ปี 2568

สถิติจำนวนผู้เข้าชมสื่อดิจิทัลจำแนกตามระดับชั้น

เดือน กุมภาพันธ์ ปี 2568

ตัวอย่างสื่อที่อยู่ในเว็บไซต์ <https://dmr.a3.in.th/>

สื่อรูปภาพ

กระเป๋าสตางค์

ก๊อกน้ำ

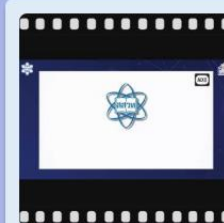

ราวตากผ้าเช็ดตัว

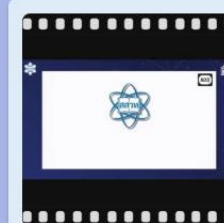

ท่อน้ำ

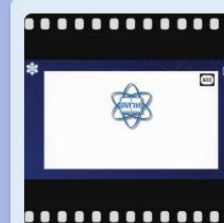
สื่อวีดิทัศน์

เรื่องที่ 1 การเกิดและผลของแรงไฟฟ้า (วิทยาศาสตร์ ป.6)

กิจกรรมที่ 2.1 เซลล์ไฟฟ้าต่อกันอย่างไร ตอนที่ 2 (วิทยาศาสตร์ ป.6)

กิจกรรมที่ 2.2 เขียนแผนภาพวงจรไฟฟ้าได้อย่างไร (วิทยาศาสตร์ ป.6)

กิจกรรมที่ 1: การจัดการศึกษาให้แก่ผู้ต้องขังในหลักสูตรเกี่ยวกับธุรกิจออนไลน์ (90 แห่ง)

ปี 2565 มูลนิธิฯ ร่วมกับกรมราชทัณฑ์ มสธ. และ สพธอ. นำหลักสูตร 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรที่ 1 “การสร้างธุรกิจในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล” ของ มสธ. และ หลักสูตรที่ 2 “อีคอมเมิร์ซ” ของ สพธอ. จัดการศึกษาแบบออฟไลน์ให้แก่ผู้ต้องขังจำนวน 3,977 คน

- ในช่วงมกราคม 2567 - มกราคม 2568 มีผู้ต้องขังเข้าเรียนและผ่านเกณฑ์ทั้ง 2 หลักสูตรจำนวน 3,977 คน จากเรือนจำ/ทัณฑสถาน 90 แห่ง และอยู่ระหว่างการประสานเรื่องจัดทำประกาศนียบัตรจาก มสธ. สำหรับผู้ต้องขังที่ผ่านการสอบทั้งหมด

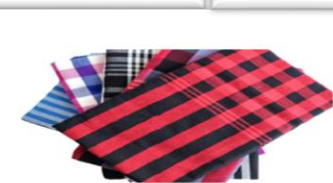
กิจกรรมที่ 2 ผู้ต้องขังฝึกทักษะการทำธุรกิจออนไลน์ ผ่านการปฏิบัติการจริง (90 แห่ง)

- มูลนิธิฯ ร่วมกับ สพธอ. และ มสธ. พัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจออนไลน์ให้แก่ผู้ต้องขัง อาทิ การออกแบบหน้าร้าน การเขียนเรื่องเล่าผลิตภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ การถ่ายภาพสินค้า ผ่านการปฏิบัติจริง โดยให้ผู้ต้องขังเป็นผู้ช่วยของเจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัณฑสถานที่รับผิดชอบการจำหน่ายสินค้าในช่องทางออนไลน์
- ผลดำเนินงานปี 2567

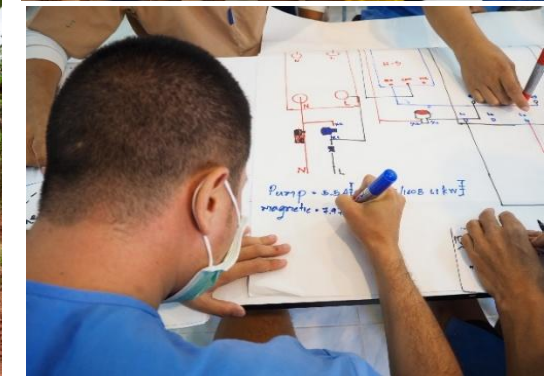
- (1) มีเพลงกลางของกรมราชทัณฑ์ 1 เพลง ชื่อร้าน “ผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์” เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าของเรือนจำ/ทัณฑสถาน
- (2) มีเพลงของเรือนจำ/ทัณฑสถาน 142 แห่ง มีเพลงร้านค้าออนไลน์ของตนเอง
- (3) ยอดจำหน่ายสินค้าในช่องทางออนไลน์ รวม 23,415,526.50 บาท
(ปี 2563 มียอดจำหน่าย เป็นเงิน 8,400,202 บาท, ปี 2564 มียอดจำหน่าย เป็นเงิน 2,529,762 บาท, ปี 2565 มียอดจำหน่ายเป็นเงิน 2,778,732 บาท, ปี 2566 มียอดจำหน่ายเป็นเงิน 1,497,067 บาท, ปี 2567 มียอดจำหน่ายเป็นเงิน 8,308,587.50 บาท)
- ปี 2567 มียอดจำหน่ายเป็นเงิน 8,308,587.50 บาท (รายได้จากเรือนจำ/ทัณฑสถาน 142 แห่ง รวมจำหน่าย ทุกแพลตฟอร์มออนไลน์ ของกรมราชทัณฑ์ และเรือนจำ/ทัณฑสถาน SHOPEE : WAMSOOK , FACEBOOK)
- (4) มีผู้ต้องขังชั้นดีมาปฏิบัติงานเป็นผู้ช่วยจำหน่ายสินค้าออนไลน์ 3,977 คน จาก 90 แห่ง (เป็นผู้ต้องขังที่ลงเรียนหลักสูตรธุรกิจออนไลน์ เนื่องจากต้องปฏิบัติเป็นผู้ช่วยในการจำหน่ายสินค้าจึงจะสามารถจบหลักสูตรได้) โดยผู้ต้องขังทำหน้าที่ ถ่ายภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์ จัดทำบัญชีร้านค้า ออกแบบบรรจุภัณฑ์

สินค้าที่มียอดจำหน่ายสูงสุด 5 อันดับ

- 1) ของใช้สำหรับพระสงฆ์ และพุทธธรรมบุญ
- 2) กระเป๋าสายสักรังไส
- 3) กระเป๋าใบไล
- 4) บ๊อบคอร์นคาราเมล คุกกี้
- 5) ผ้าขาวม้า

4. การพัฒนาความรู้และทักษะด้านการเกษตรอัจฉริยะให้แก่ผู้ต้องขัง "เกษตรอัจฉริยะโอกาสในการสร้างอาชีพใหม่"

จัดอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร "เกษตรอัจฉริยะ: โอกาสในการสร้างอาชีพใหม่" ที่เรือนจำชั่วคราวหนองกระทิง จ.ลำปาง และเรือนจำชั่วคราวบ้านห้วยเตย จ.หนองบัวลำภู มีผู้ต้องขังเข้าร่วมอบรมจำนวน 80 คน

▪ วัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ต้องขังได้เรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบและติดตั้งอุปกรณ์ HandySense เรียนรู้การติดตั้งระบบไฟในกล่อง HandySense และสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการติดตั้งอุปกรณ์ดังกล่าวในพื้นที่จริง นอกจากนี้ ผู้ต้องขังยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับระบบน้ำ (การวางท่อเพื่อให้น้ำพืช การคิดคำนวณการใช้น้ำซึ่งสามารถนำมาออกแบบในแปลงเกษตรในเรือนจำ) เพื่อให้ผู้ต้องขังมีความรู้พื้นฐานเพียงพอที่จะปฏิบัติงานนี้ในเรือนจำต่อไปได้ และทักษะที่ได้รับจะสามารถช่วยเพิ่มโอกาสในการหางานทำหลังจากพ้นโทษต่อไป

ภายหลังการอบรมเรือนจำทั้ง 2 แห่งมีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อความต่อเนื่องของโครงการ ดังนี้

- เจ้าหน้าที่และผู้ต้องขังที่เข้ารับการอบรม นำความรู้ที่ได้จากโครงการไปดำเนินโครงการฝึกอบรมวิชาชีพผู้ต้องขังในรุ่นต่อไป
- เจ้าหน้าที่ได้ให้ผู้ต้องขังดูแลพื้นที่ในการจัดการพื้นที่ ภายในเรือนจำ ดูแลเรื่องการควบคุมระบบน้ำ และการควบคุมการทำงานของระบบ HandySense และสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นได้ทันที จากระบบการทำงาน
- เจ้าหน้าที่ร่วมกับผู้ต้องขังศึกษาพัฒนา ขยายแปลงปลูกเมล่อนโดยใช้ระบบน้ำหยดให้ได้ผลผลิตสูงสุดและมีคุณภาพดีที่สุด ทำแปลงผักเคล แปลงผักไฮโดรโปนิคส์ และแปลงบวบหอม (เริ่มทำภายหลังร่วมโครงการ)
- จัดตั้งเป็นแปลงตัวอย่างเรียนรู้ระบบ smart farm แก่บุคคลทั่วไปและผู้สนใจ โดยให้ผู้ต้องขังทำหน้าที่บรรยายให้ผู้เข้าชมเรือนจำรับฟังเกี่ยวกับ HandySense

ผลผลิตที่ได้จากแปลงเกษตรของเรือนจำทั้ง 2 แห่ง

- ผักเคลและผักไฮโดรโปนิคส์และเมล่อน นำไปวางจำหน่ายที่ร้านกาแฟของเรือนจำ ท้องเที่ยวเชิงเกษตร หนองกระทิง จ.ลำปาง และผักเคลบางส่วนนำไปแปรรูปโดยการทำน้ำสมุนไพรรักษาสุขภาพ, เบเกอรี่ผักเคล, และจำหน่ายให้กับเจ้าหน้าที่เรือนจำกลางลำปาง และประชาชนผู้สนใจ
- ผู้ต้องขังที่เป็นผู้ดูแลจัดการแปลงเกษตรจะได้รับเป็นเงินรางวัลปันผลจากยอดขายหลังจากหักค่าใช้จ่ายเรียบร้อยแล้ว

5. ผู้ต้องขังที่พ้นโทษแล้วประกอบอาชีพเกี่ยวกับไอที

- ปี 2567 มีผู้ต้องขังที่พ้นโทษแล้วประกอบอาชีพเกี่ยวกับไอที จำนวน 57 คน (แจ้งอย่างไม่เป็นทางการจาก 13 เรือนจำ/ทัณฑสถาน) ลักษณะงานที่ทำได้แก่ ขายสินค้าออนไลน์,งานสำนักงาน,call center, ติดต่อลูกค้าผ่านระบบออนไลน์และโลจิสติกส์,ตัดต่อวิดีโอ/ถ่ายภาพนิ่ง

6. แผนการดำเนินงานและงบประมาณปี 2568

1. การพัฒนาผู้ต้องขังให้มีทักษะในการถอดความเสี่ยง (ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง จ.ปทุมธานี)

เนื่องด้วยผู้ต้องขังที่มีทักษะในการถอดความเสี่ยงได้รับการปล่อยตัวจำนวนมาก ทำให้ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง จ.ปทุมธานี ต้องการพัฒนาทักษะในการถอดความเสี่ยงให้แก่ผู้ต้องขังเพิ่มเติม เพื่อให้มีผู้ต้องขังรองรับงานรับจ้าง ในการถอดความเสี่ยงการเรียนการสอน ให้กับสถานศึกษาที่มีนักเรียนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดอุดรธานี และวิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี (การเรียนร่วมระหว่างนักศึกษาปกติและนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน) เพื่อสร้างรายได้ในขณะถูกคุมขัง

2. การจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและการจ้างงานในอนาคต